

26.09.2012

Kj/29

§ 285

Ryj / Valtuutettu Kalle Könkkölän aloite raitiovaunupysäkkien kunnostamisesta

HEL 2012-004353 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettu Kalle Könkkölän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kalle Könkkölän aloite

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Kalle Könkkölän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Kalle Könkkölä esittää aloitteessaan raitiovaunupysäkkien kartoittamista ja niiden korjaamista esteettömiksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että suurin osa raitiovaunupysäkeistä on korotettu esteettömiksi. Uudet pysäkit rakennetaan esteettöminä. Joidenkin vanhojen pysäkkien korottaminen on mm. pysäkin sijainnin takia vaikeaa. Myös pysäkit, jotka ovat bussien ja raitiovaunujen yhteiskäytössä, ovat ongelmallisia. Uudet tekniset ratkaisut linja-autokaluston ja pysäkkirakenteiden osalta parantavat mahdollisuuksia tulevaisuudessa saada pysäkit toimimaan esteettömyystavoitteiden mukaisesti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kalle Könkkölän aloite

26.09.2012

Kj/29

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.09.2012 § 999

HEL 2012-004353 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Kalle Könkkölän aloitteen loppuun käsitellyksi.

10.09.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 22.05.2012 § 207

HEL 2012-004353 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon

Lausunto

Helsingissä on yhteensä 271 raitiovaunupysäkkiä, joista 145 sijaitsee erillisellä korokkeella ja 126 jalkakäytävällä.

Nykyisten ohjeiden mukaan esteettömät pysäkit tulee korottaa 27 senttimetrin korkeuteen kiskon yläpinnasta. Tavoitekorkeuteen korotettuja pysäkkejä on HKL-liikelaitoksen ilmoituksen mukaan noin 230 kappaletta. Viimeisimpinä on rakennettu esteettömät pysäkkikorokkeet Bulevardille. Kaikki uudet pysäkkikorokkeet rakennetaan esteettöminä ja nykyisiä korotettuja pysäkkejä korjataan tarpeen mukaan osana raitioverkon kunnossapitoa. Lähivuosina kunnostetaan mm. huonokuntoinen Lasipalatsin pohjoissuunnan pysäkkikoroke Mannerheimintiellä.

Puutteellisesti korotettuja tai täysin korottamattomia pysäkkejä Helsingissä on noin 40 kappaletta. Suurin yksittäinen ryhmä muodostuu linja-autojen kanssa yhteiskäyttöisistä pysäkeistä. Näitä pysäkkejä ei voida

26.09.2012

Kj/29

korottaa enempää kuin 25 cm, jotta linja-autojen alempi kynnyskorkeus toimisi pysäkkien kanssa. 25 senttimetrin korkuiselta pysäkiltä on suurimmillaan 11 senttimetrin nousu tyhjään matalalattiaisella väliosalla varustettuun raitiovaunuun, jossa on vähän kuluneet pyörät.

Jo 25 senttimetrin korkuisilla pysäkeillä on talvisin ongelmia linja-autojen ovien tarttuessa kiinni pysäkillä olevaan lumeen. Useissa paikoissa on kuitenkin joukkoliikenteen häiriöttömän kulun ja matkustajapalvelun kannalta välttämätöntä käyttää yhteisiä pysäkkejä. Esimerkkinä voidaan mainita Itämerenkatu, jossa bussit ja raitiovaunut käyttävät yhteisiä kaistoja ja pysäkkejä kadun keskellä. Yhteiskäyttöpysäkkejä käyttäville linjoille tulisi hankkia linja-autoja, joiden ovet eivät aukea pysäkkilaiturin päälle. On mahdollista, että lähiaikoina HSL-alueella tulee käyttöön linja-autoja, joissa on liukuovet, jotka liukuvat auton korin sisäpuolelle eivätkä siis voisi juuttua pysäkkikorokkeeseen kiinni. Lisäksi on syytä selvittää ohjaavien reunakivien käyttöä, jotta linja-autot saataisiin tarkasti oikealle etäisyydelle pysäkin reunasta.

Joissakin paikoissa voidaan tilan salliessa luopua pysäkkien yhteiskäyttöisyydestä. Näin on tehty Fredrikinkadulla Kampin metroaseman kohdalla. Eräs mahdollisuus on rakentaa pitkälle pysäkillä erikseen linja-autoille ja raitiovaunuille sopivat osuudet. Tämä vaatii kuitenkin ohitusmahdollisuutta tai linja-autojen avorahastusta, jotta linja-autot ja raitiovaunut eivät häiritsisi kohtuuttomasti toistensa kulkua.

Yhteiskäyttöpysäkkien lisäksi joitakin pysäkkejä on mahdotonta korottaa riittävästi nykyisillä paikoillaan tai korotus odottaa suurempaa remonttia, jonka yhteydessä rataa voidaan siirtää. Esimerkiksi Tehtaan- kadulla on pysäkkejä, joiden keskellä on kiinteistöjen ajoluiskia tai ovia. Näitä pysäkkejä ei voida korottaa estämättä pääsyä kiinteistöihin. Tiheiden pysäkkivälien takia ainoat vaihtoehdot ovat puutteellinen korotus tai pysäkin lakkauttaminen.

Suurempaa remonttia odottavat esimerkiksi Kauppatorin pysäkit, joiden uusiminen kytkeytyy suunniteltuun torikortteleiden saneeraukseen. Nykyisillä paikoillaan pysäkkejä ei pystytä korottamaan.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Lauri Kangas, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta (HKL) 03.05.2012 § 85

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

26.09.2012

Kj/29

HEL 2012-004353 T 00 00 03

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa raitiovaunupysäkkien kartoittamista ja esteelliseksi havaittujen korjaamista koskevasta valtuustoaloitteesta Helsingin kaupunginvaltuustolle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin alueella on yhteensä 271 kpl raitiovaunupysäkkejä. Näistä erillisellä korokkeella olevia on 145 kpl ja jalkakäytäväpysäkkejä on 126 kpl.

Pysäkkien reunakivien korkeudet vaihtelevat 12 cm - 27 cm välillä mitattuna kiskonpinnasta reunakiven yläpintaan.

Raitiovaunupysäkkien korottamisen mitoitukseksi on muodostunut HKL:n ja KSV:n selvitysten jälkeen +27cm nimelliskorkeus, jolloin reunakiven ja matalalattiaisenvaunun kynnyksen väliseksi nimelliskorkeudeksi jää kesäolosuhteissa n. +6 cm mitattuna reunakiven yläpinnasta kynnyksen pintaan. Tämä mitta vaihtelee hieman raitiovaunun pyörien kuluneisuudesta ja matkustajakuormasta johtuen. Maksimikuormalla ja kuluneilla pyörillä vaunun kynnyks on n. 3 cm alempana kuin reunakivi. Matalalattiaivaunuissa kynnyksen nimelliskorkeus on +33 cm, välipala- ja uusissa hankittavissa vaunuissa kynnyksen nimelliskorkeus on +36 cm.

Helsingin kaupungin liikennelaitos on 1993-luvun alusta alkaen systemaattisesti pyrkinyt parantamaan raitiovaunupysäkkien esteettömyyttä sekä turvallisuutta.

Pysäkkien korottamisella varauduttiin aikaisessa vaiheessa uusien matalalattiaisten raitiovaunujen hankintaan ja pysäkkien esteettömyyden paranemiseen. Matalalattiaisten raitiovaunujen aloittaessa liikennöinnin matkustajaliikenteessä vuoden 1999 syksystä oli raitiovaunupysäkkejä korotettu n. 200 kpl, jolloin pysäkkiolosuhteet paranivat huomattavasti. Nivelraitiovaunukalustoa on varustettu matalalla väliosalla, jolloin niidenkin esteettömyyttä on saatu parannettua.

Raitiovaunupysäkkien parannustyötä on tehty yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston kanssa tavoitteena saada raitiovaunupysäkit mahdollisimman esteettömiksi sekä turvallisiksi uusimalla mm. pysäkkien materiaaleja esim. saamalla pysäkinreunan havaittavuutta paremmaksi kontrastierolla.

Pysäkkikorottaminen alkoi keskusta-alueen vilkkaimmilta pysäkeiltä 1999 ja siirtyi vähitellen kattamaan nykyisin lähes kaikki raitiovaunupysäkit. Raitiovaunupysäkeistä on korotettu tähän

26.09.2012

Kj/29

mennessä suunniteltuun +27 cm nimelliskorkeuteen yhteensä n. 230 pysäkkiä ja yli +20 cm korkeita pysäkkejä on yhteensä n. 250 kpl. Korottamattomien tai muusta syystä matalampien pysäkkien korkeudet vaihtelevat +12cm - +19cm välillä.

Korottamattomat ja matalat pysäkit ovat lähes kaikki jalkakäytäväpysäkkejä ja sijaitsevat paikoissa mihin ei ole teknisesti ollut mahdollista saada parempaa pysäkkiratkaisua. Syynä on ollut joko tonttiliittymät, liikkeiden ovet tai pysäkki sijaitsee jyrkässä kaarteessa, jolloin vaunun ylitykset estävät korotuksen.

Erityistapauksena mainittakoon Kauppatori, missä radan kaarteet ovat vaikeuttaneet nykyisten pysäkkien korottamista ja tällä hetkellä siellä olevat pysäkit odottavat mahdollista Kaupungintalokortteli-työmaan toteutusta.

Valittua mitoitusta on helppo käyttää erillisillä raitiovaunupysäkeillä, joiden osalta suunnitelmien toteutus on yksinkertaisempaa verrattuna jalkakäytäväpysäkkeihin. Linja-autojen kanssa yhteiskäytössä olevilla pysäkeillä on suunnitellusta mitoituksesta aiheuttanut ongelmia linja-autojen ovien toimivuudelle. Näitä yhteiskäyttöpysäkkejä on kaikkiaan n. 40 kpl.

Raitiovaunupysäkkien korottaminen +27 cm korkuisiksi on oikea ratkaisu. Ongelmallisia paikkoja ovat jalkakäytävä- ja yhteiskäyttöpysäkit. Korottamatta (mitta alle +27 cm) on n. 40 raitiovaunupysäkkiä, osassa niistä on myös bussipysäkki. Lähtökohta on, että nämä pysäkit tulisi korottaa raitiovaunupysäkkien suunniteltuun korkeuteen ja löytää samalla busseille lähialueelta oma pysäkkipaikka.

Todennäköistä on, että viimeksi mainittujen pysäkkien muuttaminen korotetuiksi on tarpeen tehdä melko raskaita pysäkkimuutoksia ja niihin liittyviä kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnittelupäätöksiä henkilöautopysäköinnin vähentämiseksi ja tilan muuttamista pysäkeiksi.

Raitiovaunupysäkkien kartoitusta on suoritettu samalla kun niitä on perusparannettu. Tulevia perusparannuskohteita ovat Kolmikulman raitiovaunupysäkit Erottajankadulla sekä Kauppatorin raitiovaunupysäkit.

Esittelijä

yksikön johtaja
Juha Saarikoski

Lisätiedot

Mikko Metsola, rata- ja pysäkkisuunnittelija, puhelin: 310 78490
mikko.metsola(a)hel.fi